

De Toffe Pianist

Pianomethode voor kinderen van 8 tot 12 jaar

Deel 3

Mathieu Daniël Polak

De Toffe Pianist deel 3
Pianomethode voor kinderen van 8 tot 12 jaar
Copyright © 2025 Mathieu Daniël Polak

Inhoud

Voor de docent

Voor de leerling

Warming Up	1
Pianoles 21	3
Maak een letter van muziek	6
Pianoles 22	7
De vlag van de koning	10
Pianoles 23	11
Een lied uit het Verre Oosten	14
Pianoles 24	15
Woorden	16
Noem het Beestje bij de naam	17
Pianoles 25	19
Een lied uit de woestijn	22
Pianoles 26	23
Noem het Beestje bij de naam	25
Pianoles 27	27
Wat is een piano?	30
Pianoles 28	31
Woordzoeker	32
Pianoles 29	35
Pianoles 30	37
Pianoles 31	39
Pianoles 32	43
Pianoles 33	47
De Rekenmachine	49
Pianoles 34	51
Pianoles 35	53
Kennisquiz	55

Diploma

Over De Toffe Pianist deel 3

Voor de docent

De Toffe Pianist Deel 3 bouwt voort op de muzikale basis die in de eerste twee delen is gelegd. De leerling ontwikkelt zich verder in techniek, muzikaliteit, ritmegevoel en creativiteit.

Dynamiek en expressie

In dit boek wordt het dynamisch palet van de leerling aanzienlijk uitgebreid.

- De leerling leert spelen van *pp* (heel zacht) tot en met *ff* (extra sterk).
- De leerling past *crescendo* en *decrescendo* toe om muzikale lijnen vorm te geven.
- Er wordt aandacht besteed aan accenten en het herkennen van expressieve tekens in de muziek.

Maat & Ritme

Het ritmisch vocabulaire wordt verder verdiept en verbreed.

- De leerling leert alle notenwaarden van zestiende noot tot en met hele noot.
- Ook de bijbehorende rusten komen aan bod.
- De 6/8 maat wordt behandeld.

Akkoorden en harmonisch inzicht

De leerling maakt kennis met een bredere harmonische wereld.

- Drieklanken in grondligging én omkeringen komen aan bod.
- Kennismaking met het Dominant-Septiem akkoord.
- De leerling leert akkoorden herkennen in stukken en toepassen in eigen spel.

Improvisatie en creativiteit

Creativiteit blijft een belangrijk onderdeel van de methode.

- De leerling wordt aangemoedigd om eigen melodieën te maken.
- De leerling ontdekt klankkleuren, toonladders en eenvoudige improvisatievormen.
- Spelelementen als een woordzoeker en van noten woorden maken.

Na dit deel wordt de leerling uitgenodigd om verder te gaan met *De Toffe Componist Deel 1*. In dat boek is het vertrekpunt het kunnen spelen van een lied, en het doel om van dat lied een eigen compositie te maken.

Voor de leerling

Wat leuk dat je aan De Toffe Pianist Deel 3 begint! In dit boek ga je weer een heleboel nieuwe dingen ontdekken. Je vingers worden sterker, je oren worden slimmer, en je muziek wordt steeds mooier.

Wat ga je allemaal leren?

Nieuwe klanken en dynamiek

In dit boek leer je hoe je muziek nog spannender kunt maken. Je gaat spelen van heel zacht (pp) tot supersterk (ff). Je ontdekt hoe je muziek kunt laten groeien (crescendo) of juist zachter kunt laten verdwijnen (decrescendo). Zo kun je je muziek laten klinken alsof het een verhaal vertelt.

Akkoorden en omkeringen

Je leert akkoorden niet alleen in de gewone vorm, maar ook in omkeringen. Dat betekent dat je dezelfde tonen op een andere volgorde speelt. Zo kun je straks akkoorden veel makkelijker achter elkaar spelen — net als echte pianisten dat doen.

Zelf muziek maken

In dit boek mag je ook zelf melodieën bedenken. Soms teken je eerst iets, of kies je een letter, of verzin je een verhaal — en daarna maak je er muziek van. Je ontdekt dat jij zelf ook een componist kunt zijn.

Stukken die steeds mooier worden

Je speelt muziek uit allerlei landen, vrolijke liedjes, rustige melodieën, bekende klassiekers en zelfs muziek die een beetje spannend klinkt. Je gaat merken dat je steeds meer kunt — en dat het steeds leuker wordt.

Waar werk je naartoe?

Aan het einde van dit boek kun jij:

- melodieën spelen met akkoorden erbij
- ritmes lezen die eerst nog moeilijk leken
- zelf kleine stukjes muziek verzinnen

En dan... ben je klaar voor het volgende avontuur: De Toffe Componist Deel 1, waarin je leert hoe je van een liedje je eigen compositie maakt. Daarin word jij de baas over de muziek!

Warming Up

Speel deze akkoorden met de linkerhand:

Musical notation for the left hand showing seven chords: C, D, E, F, G, A, and Bb. The chords are written in a 4/4 time signature on a grand staff. The right hand part of the staff is empty, with a dash in each measure. The left hand part shows the chord voicings for each chord.

Speel deze akkoorden met rechterhand:

Musical notation for the right hand showing seven chords: C, D, E, F, G, A, and Bb. The chords are written in a 4/4 time signature on a single staff. The left hand part of the staff is empty, with a dash in each measure. The right hand part shows the chord voicings for each chord.

Speel deze gebroken akkoorden met de linkerhand:

Musical notation for the left hand showing five broken chords: C, D, E, F, and G. The chords are written in a 4/4 time signature on a single staff. The right hand part of the staff is empty, with a dash in each measure. The left hand part shows the broken chord voicings for each chord.

Speel deze gebroken akkoorden met de rechterhand:

Musical notation for the right hand showing five broken chords: C, D, E, F, and G. The chords are written in a 4/4 time signature on a single staff. The left hand part of the staff is empty, with a dash in each measure. The right hand part shows the broken chord voicings for each chord.

Hoeveel toetsen passen er tussen de noot van de pink en de middelvinger? Tel ze maar!
En hoeveel toetsen passen er tussen de middelvinger en de duim?

Musical notation for a finger counting exercise. It shows three notes: C (pink), e (middelvinger), and g (duim). The notes are written in a 4/4 time signature on a single staff. The left hand part of the staff is empty, with a dash in each measure. The right hand part shows the notes for each finger.

Warming Up

Speel deze akkoorden met de linkerhand:

Cm Dm Em Fm Gm Am

A musical staff in bass clef with a key signature of one flat (Bb). It contains six measures, each with a single chord: Cm, Dm, Em, Fm, Gm, and Am. The notes are: Cm (C2, Eb2, G2), Dm (D2, F2, Ab2), Em (E2, G2, Bb2), Fm (F2, Ab2, C3), Gm (G2, Bb2, D3), and Am (A2, C3, Eb3).

Speel deze akkoorden met rechterhand:

Cm Dm Em Fm Gm Am

A musical staff in treble clef with a key signature of one flat (Bb). It contains six measures, each with a single chord: Cm, Dm, Em, Fm, Gm, and Am. The notes are: Cm (C4, Eb4, G4), Dm (D4, F4, Ab4), Em (E4, G4, Bb4), Fm (F4, Ab4, C5), Gm (G4, Bb4, D5), and Am (A4, C5, Eb5).

Speel deze gebroken akkoorden met de linkerhand:

Cm Dm Em Fm Gm Am

A musical staff in bass clef with a key signature of one flat (Bb). It contains six measures, each with a broken chord. The notes are: Cm (C2, Eb2, G2), Dm (D2, F2, Ab2), Em (E2, G2, Bb2), Fm (F2, Ab2, C3), Gm (G2, Bb2, D3), and Am (A2, C3, Eb3).

Speel deze gebroken akkoorden met de rechterhand:

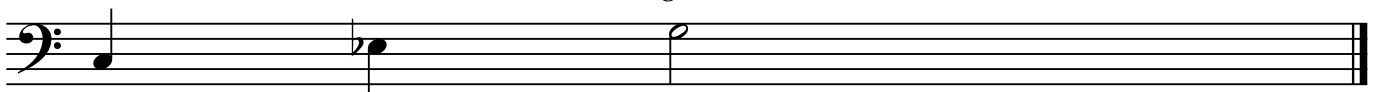
Cm Dm Em Fm Gm

A musical staff in treble clef with a key signature of one flat (Bb). It contains five measures, each with a broken chord. The notes are: Cm (C4, Eb4, G4), Dm (D4, F4, Ab4), Em (E4, G4, Bb4), Fm (F4, Ab4, C5), and Gm (G4, Bb4, D5).

Hoeveel toetsen passen er tussen de noot van de pink en de middelvinger? Tel ze maar!
En hoeveel toetsen passen er tussen de middelvinger en de duim?

Cm c es g

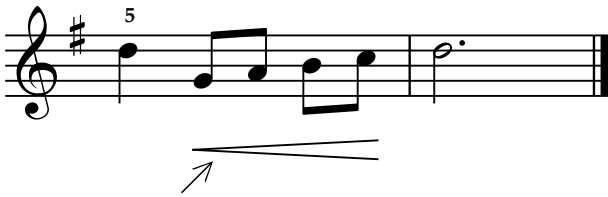

A musical staff in bass clef with a key signature of one flat (Bb). It contains four measures, each with a single note: Cm (C2), c (C3), es (Eb3), and g (G3).

pink middelvinger duim

Pianoles 21

G - positie

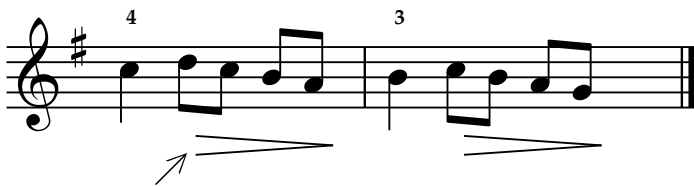

C - positie

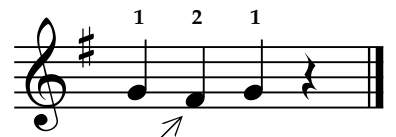

Dit teken heet crescendo en ziet eruit als een haarpin die open gaat. De muziek wordt dan stapje voor stapje sterker.

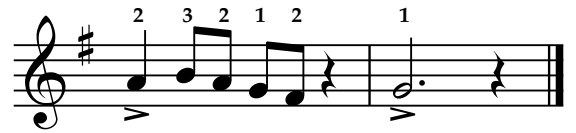
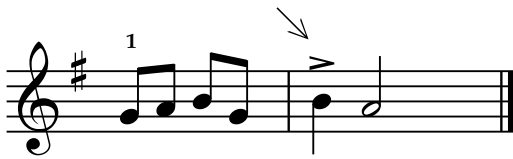
G - positie

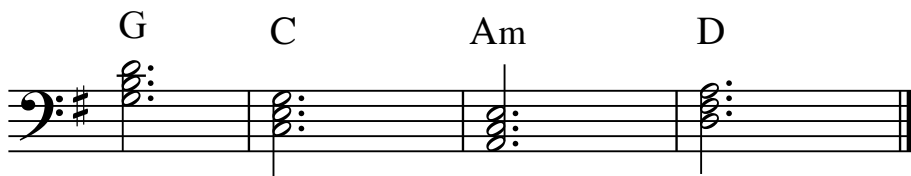
Dit teken heet decrescendo en ziet eruit als een haarpin die dicht gaat. De muziek wordt dan stapje voor stapje zachter

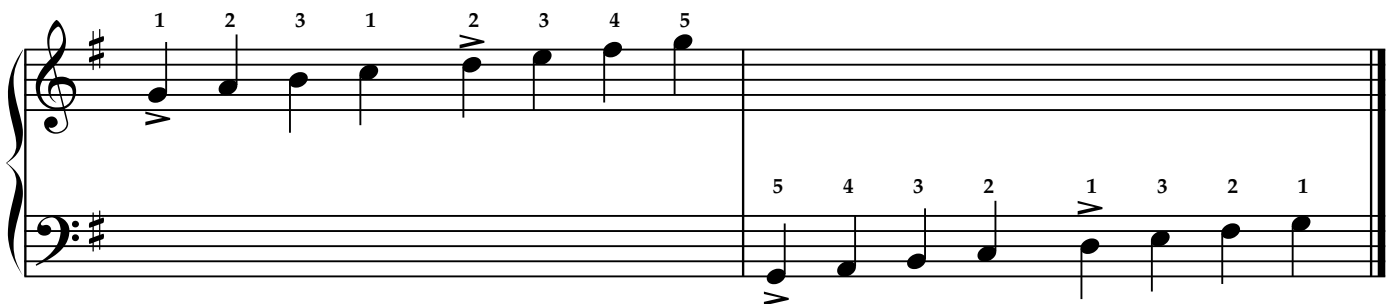
het overzetten van de tweede vinger

Dit kleine tekenje heet accent en betekent dat je die toon extra sterk speelt

Toonladder van G

Menuet

Christian Petzold

The musical score consists of five staves of music in G major, 3/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The first measure has a G5 chord with a fingering of 5. The second measure has a fingering of 1. The third measure has a C3 chord with a fingering of 3. The fourth measure has a fingering of 1. The dynamic is *mp* and the articulation is *legato*. The second staff starts with a G5 chord (fingering 5) and a first measure with a fingering of 1. The second measure has an Am4 chord with a fingering of 4 and a dynamic of *mf*. The third measure has a G3 chord with a fingering of 3. The third staff begins with a D2 chord (fingering 2), followed by a G1 chord (fingering 1), then a sequence of notes with fingerings 2, 3, 1. The fourth measure has a D3 chord (fingering 3) and a second measure with a fingering of 2. The fifth measure has a G5 chord (fingering 5) and a dynamic of *mp*. The fourth staff starts with a 5th fingering, followed by a C3 chord (fingering 3), and ends with a G1 chord (fingerings 1, 1). The fifth staff begins with an Am4 chord (fingering 4), followed by a G3 chord (fingering 3), a D2 chord (fingering 2), and a sequence of notes with fingerings 3, 2, 1, 2. The final measure has a G1 chord (fingering 1) and ends with a double bar line.

Oh! Susanna

Stephen Foster

Vrolijk

vingerwissel

strek uit

Musical staff 1: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the first measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 1, 5, 4, 5, 4, 2, 1, 2, 3. A dynamic marking *f* is placed below the first measure.

Musical staff 2: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the second measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 2, 1, 2, 1, 5, 4, 5, 4, 2. Chord symbols G and G are placed above the staff.

Musical staff 3: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the third measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 1. Chord symbols G and D are placed above the staff.

Musical staff 4: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the fourth measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 3, 3, 5, 5, 5, 4, 5. Chord symbols C, C, and G are placed above the staff. A dynamic marking *mp* is placed below the first measure.

Musical staff 5: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the fifth measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 3, 1, 2, 1, 2, 3, 5, 4, 5, 4, 2. A dynamic marking *f* is placed below the first measure.

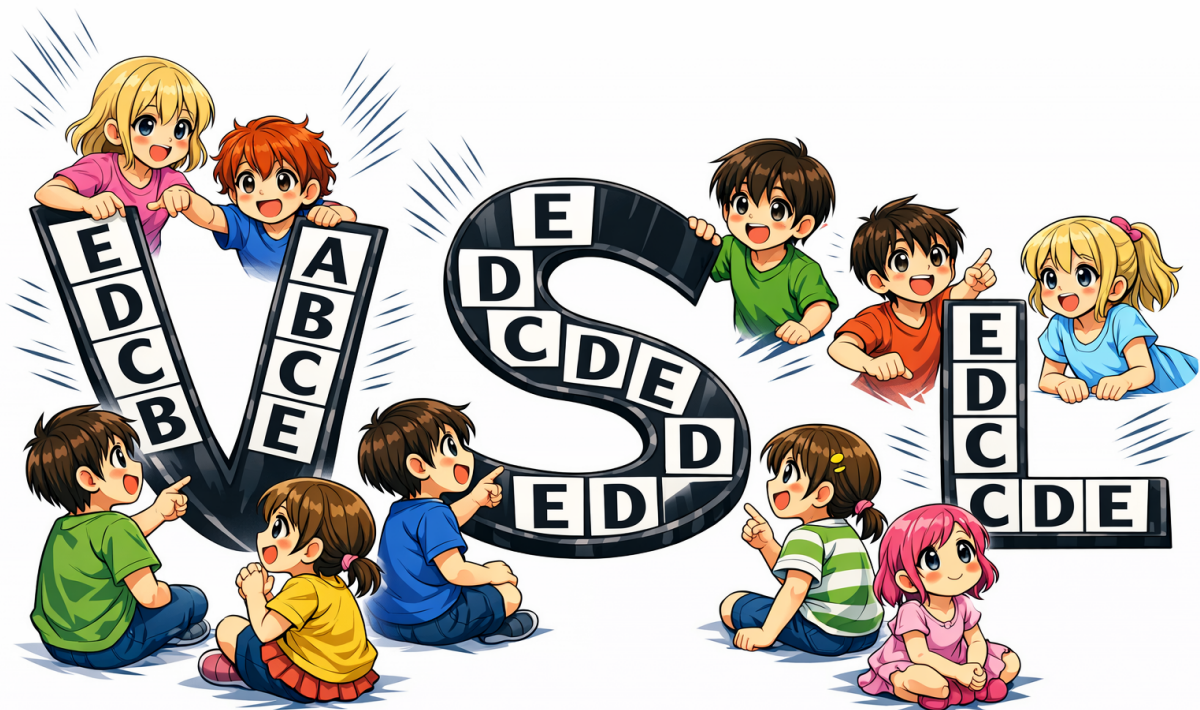
Musical staff 6: Treble clef, key signature of one sharp (F#), 2/4 time signature. The staff contains the sixth measure of the melody. The notes are G4 (quarter), A4 (quarter), B4 (quarter), A4 (quarter), G4 (quarter), F#4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (quarter), B3 (quarter), A3 (quarter), G3 (quarter). Fingerings are indicated above the notes: 1. Chord symbols G, D, and G are placed above the staff.

Maak een letter van muziek

Op deze plaat zie je de letters V, S en L uitgebeeld in muziekletters. Zet je rechterhand op de A-positie en speel de melodie die bij de vorm hoort. Doe daarna hetzelfde met je linkerhand.

Teken in je schrift een letter die jij mooi vindt, en vul hem in met muziekletters (A t/m E). Speel jouw eigen melodie: langzaam of snel, piano of forte, met of zonder pedaal.

Heb je één letter op de A-positie gespeeld? Dan mag je ook een nieuwe maken op de C-positie, of op een andere plek op de piano.

Pianoles 22

5 4 3 2 1 2 1
mp

1 2 3 4 5 3 1
f

Deze rust duurt kort en heet achtste rust

5 4 4 5 2 3 1 2 2 4 3 2 1

5 4 3 2 1 3 2

5 De samenklank van G

De toon g Het G akkoord

Gebroken G akkoord

5 3 1

Onder deze noten staat hoe ze heten. Speel deze noten met de vingerzetting die je boven de noten ziet staan.

5 3 1 5 3 1 5 3 1

b d g b d g b d g

Valt het je op dat het eigenlijk de tonen van het G akkoord zijn?

531 531

g d b g d b

Een G akkoord maar de b uit het akkoord ligt nu onderop. Je schrijft dan: G/B

G/B G/B

Can Can

Vrolijk (♩ = c. 100)

Jacques Offenbach
Arr. M.D. Polak

The first system of musical notation consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a dynamic marking of *f*. It contains a sequence of eighth notes with fingerings: 1, 2, 4, 3, 2, 5, 4, 4, 5, 2, 3, 1, 2, 2, 4, 3, 2. The second staff continues the melody with fingerings: 1, 5, 4, 3, 2, 1, 3, 2, 1, 2, 4, 3, 2, 5, 4, 4, 5, 2, 3. The third staff concludes the system with fingerings: 1, 2, 2, 4, 3, 2, 1, 5, 2, 3, 1. A *rit.* marking is placed above the final measure of the third staff.

Sommige akkoorden zijn nog lastig om te spelen. Bij G/B mag je voorlopig de middelste noot overslaan. Het akkoord klink dan iets leger maar het past nog steeds goed bij de muziek

The second system of musical notation consists of three staves. The first staff begins with a treble clef, a 4/4 time signature, and a dynamic marking of *f*. It contains a sequence of eighth notes with chord diagrams above: C, G/B, C, G/B. The second staff continues the melody with chord diagrams: C, C, G/B, C. The third staff concludes the system with chord diagrams: G/B, C, G/B, C. A *rit.* marking is placed above the final measure of the third staff.

De Zestiende noot

Kwart Achtsten Zestienden
(hele vlugge noten) Kwart

één twee - je één - te - ne - te twee

Ein Vogel wollte Hochzeit machen

Een Vogel wilde trouwen

Niet te snel

Duits volksliedje

mp

f C G/B C

G/B C G/B C G/B C

De vlag van de koning

Op deze vlag zie je een koning, zijn kasteel en een lege notenbalk. De koning wacht op een melodie — een die jij mag bedenken.

Noteer een korte melodie op de notenbalk. Gebruik de muziekletters C t/m G en speel jouw melodie!

Bedenk zelf een naam voor een land dat nog niet bestaat.

Pianoles 23

Weet je het nog? Als er twee kruizen vooraan de regel staan, wordt iedere F een Fis en iedere C een Cis

Toonladder van D maar iets langer

Ritme

Tussen Keulen en Parijs

Nederlands liedje

Vloeiend

The musical score is written in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It consists of six staves of music. Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3 above the notes. Chord symbols are placed above the staff lines. Dynamics are indicated by *mf*, *f*, and *p*. Accents (>) are placed over certain notes. The score ends with a double bar line.

Staff 1: Chords: D, G/D. Dynamics: *mf*. Fingerings: 1, 2, 3, 1, 2, 2, 2, 3, 2.

Staff 2: Chords: A/C#, D, D. Dynamics: *f*. Fingerings: 1, 3, 2, 1.

Staff 3: Chords: G/D, A/C#, D. Dynamics: *f*. Accents: > over the first note of the G/D chord, > over the first note of the A/C# chord.

Staff 4: Chords: D, G/D, A/C#. Dynamics: *p*. Fingerings: 3.

Staff 5: Chords: D, D. Dynamics: *mf*. Fingerings: 1, 1.

Staff 6: Chords: G/D, A/C#, D. Dynamics: *mf*. Fingerings: 3, 2, 1. Accents: > over the first note of the G/D chord, > over the first note of the A/C# chord.

Een lied uit het Verre Oosten

De docent speelt een korte melodie die hij of zij ter plekke bedenkt. Er worden **alleen zwarte toetsen** gebruikt!

Luister goed naar de melodie. **Antwoord** door zelf ook een paar zwarte toetsen aan te slaan.

Omdat het een lied is met alleen zwarte toetsen, zal het vanzelf klinken als een lied uit het Verre Oosten.

Pianoles 24

In Galop!

Rossini

Best wel vlug

Musical notation for the first system. It consists of a grand staff with a treble and bass clef. The time signature is 4/4. The piece starts with a forte (*f*) dynamic. The right hand has a first ending bracket over the first two measures, with fingerings 1, 2, and 3 indicated above the notes. The left hand plays a steady eighth-note accompaniment. The first ending leads to a second ending in the third measure.

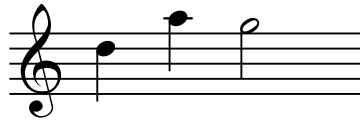
De linkerhand blijft de hele tijd op de C - positie

Musical notation for the second system. It continues the grand staff. The right hand has a second ending bracket over the first two measures, with a fingering of 1. An annotation 'strek je duim uit' with an arrow points to the first finger. The right hand then has a third ending bracket over the next three measures, with fingerings 1, 2, and 3 indicated. The left hand continues its accompaniment.

Musical notation for the third system. The right hand has a slur over the first two notes, with a fingering of 5. The piece then moves to a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The right hand has a first ending bracket over the first two measures, which leads to a second ending in the third measure. The left hand continues its accompaniment.Musical notation for the fourth system. The piece is marked 'rit.' (ritardando). The right hand has a first ending bracket over the first two measures, which leads to a second ending in the third measure. The dynamic is piano (*p*). The right hand has a fingering of 5 above the first note of the second ending. The left hand continues its accompaniment.

Woorden

Schrijf de namen van de noten op
en lees de woorden hardop voor

Noem het Beestje Bij de Naam

 Zestiende noot Deze noot heeft **twee vlaggetjes** aan de stok. Hij zoemt supersnel — hij duurt maar $\frac{1}{4}$ tel.

 Achtste noot Deze noot heeft **één vlaggetje** aan de stok. Hij duurt $\frac{1}{2}$ tel.

 Kwartnoot Deze noot is **dicht** en heeft een **stok**, maar geen vlaggetje. Hij duurt **1 tel**.

 Halve noot Deze noot is **open** en heeft een **stok**. Hij duurt **2 tellen**.

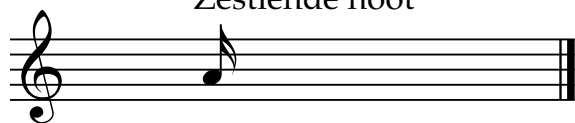
 Halve noot met stip Deze noot is **open**, heeft een **stok**, en een **stip** erachter. Hij duurt **3 tellen**.

 Hele noot Deze noot is **open** en heeft **geen stok**. Hij duurt **4 tellen**.

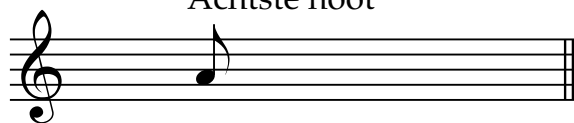
Als je later de **6/8 maat** leert, komt er nog iets extra's bij over het tellen. Maar voor nu is dit genoeg om lekker te kunnen spelen en tellen.

Noem het beestje Bij de naam

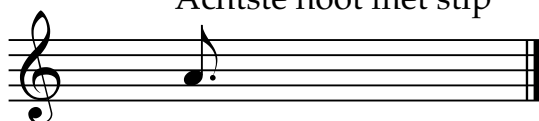
Zestiende noot

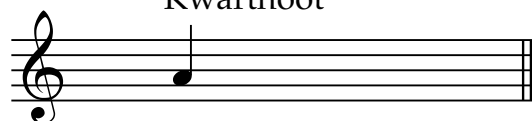
Achtste noot

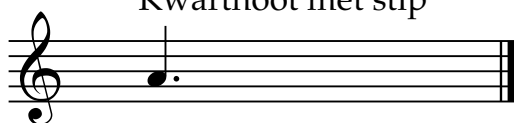
Achtste noot met stip

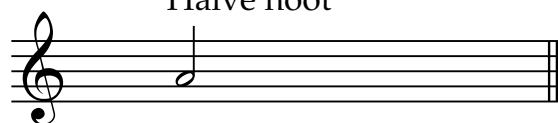
Kwartnoot

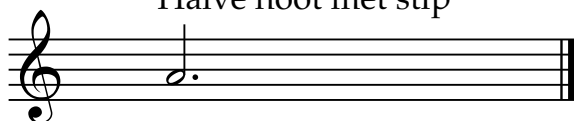
Kwartnoot met stip

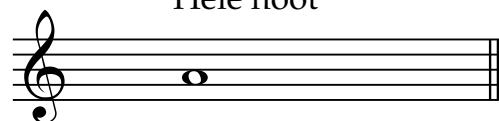
Halve noot

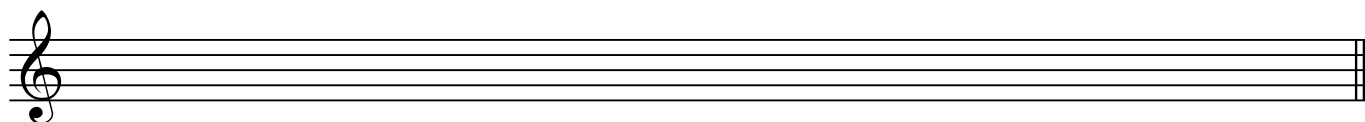
Halve noot met stip

Hele noot

Teken hier de notenlengtes die de docent(e) noemt:

Pianoles 25

Een C-akkoord bestaat uit de tonen C-E-G. Maar je kunt de tonen ook husselen. Bijvoorbeeld: zet de E onderaan, met G en C daarboven. Je gebruikt nog steeds dezelfde tonen, dus het blijft hetzelfde akkoord! Als je de volgorde van de tonen verandert, noem je dat een Omkering. Speel de akkoorden op deze bladzijde. Zeg tijdens het spelen hardop hoe ze heten: C-akkoord, C in de eerste omkering, C in de tweede omkering.

C C/E C/G

Dm Dm/F Dm/A

Em Em/G Em/B

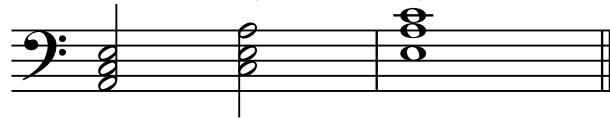
F F/A F/C

G G/B G/D

Am Am/C Am/E

D D/F# D/A

Gm Gm/Bb Gm/D

A A/C# A/E

Bb Bb/D Bb/F

De Ochtend

mp beetje zacht. *p* zacht. *pp* heel zacht.

Edvard Grieg

Rustig

Musical staff 1: Treble clef, 3/4 time signature. Chord C (5, 3, 2, 1) above the first four notes. Chord C above the last four notes. Dynamic *mp*.

Musical staff 2: Treble clef. Chord C (5, 2, 4) above the first three notes. Chord Am/C (5, 2, 5) above the next three notes. Chord C (4, 3, 2, 1) above the last four notes. Crescendos and decrescendos.

Musical staff 3: Treble clef. Chord C above the first four notes. Chord C above the last four notes. Dynamic *p*.

Musical staff 4: Treble clef. Chord C above the first four notes. Chord Am/C above the next three notes. Chord C above the last four notes. Crescendos and decrescendos.

↙ Als er 8va boven de balk staat dan speel je de noten een octaaf hoger

Musical staff 5: Treble clef. A dashed line labeled "8va" is above the staff. Dynamic *p*.

Musical staff 6: Treble clef. A dashed line labeled "(8)" is above the staff. A "rit." marking is above the staff. Dynamic *pp* (pp=extra zacht).

Travicka Zelená

Het groene Gras

Lied uit Tsjechië

Vrolijk

f

F₃ C/E F C F/C

F C/E F C F/C

p

C/E F C F/C

f

F C/E F C F/C

8va-----

mp

F₃ C/E F C F/C

(8)-----

F C/E F C/E F

Een lied uit de woestijn

De zon staat hoog boven de woestijn. Een karavaan trekt langzaam door het zand. De kamelen wiegen, het kampvuur knispert, en ergens in de lucht klinkt een melodie die nog niet bestaat...

Teken in jouw schrift een notenbalk. Gebruik deze tonen: **D – E – F – G# – A.**

Het ritme bestaat uit een herhaling van: **halve noot – kwartnoot – kwartnoot.**

Maak een korte melodie met deze ingrediënten. Jouw lied zal vast en zeker klinken als een lied uit de woestijn!

Pianoles 26

3
mf

Zet duim onderdoor
3 2 3 2 1 4 3
f

1 5 1 5 4
mf

f
ééntwee - je drierier

5 4 3 2 1 2 1
mp cresc. *f*

3 3
f

C G/B C

G/B D/A G/B

C C C C^{8va}
mp
rechterhand l.h. r.h.
linkerhand

Radetzky Marsch

Johann Strauss

Stoer

3 2 C 3 3 2 3 3 2 C 3 2 1 3 2 C 3 3 2 3 3 2

mf

C 1 4 3 G/B 2 4 G/B 3 4 1 C 2 5 4 C 4 4 2

Onderdoorzetten van de duim

Vingerwissel

ff betekent extra sterk

G/B 1 5 D/A 1 5 G/B 4 3 2 3 4 3 2 C 1 3 2 3 3 2

ff

C 3 2 1 C 3 3 2 3 3 2 C 1 4 3 3 1

G/B 2 4 G/B 3 4 1 C 2 5 4 C 5 4 3 2 1 2 C 1 1 1

mf

Noem het Beestje Bij de Naam

 Zestiende rust Dit kleine krulletje betekent dat je $\frac{1}{4}$ **tel stil** bent.

 Achtste rust Deze rust ziet eruit als een klein haakje. Je bent $\frac{1}{2}$ **tel stil**.

 Kwartrust Deze rust lijkt een beetje op een bliksemschicht. Je bent **1 tel stil**.

 Halve rust Deze rust ligt **boven op** een lijntje (alsof hij eraan bungelt). Je bent **2 tellen stil**.

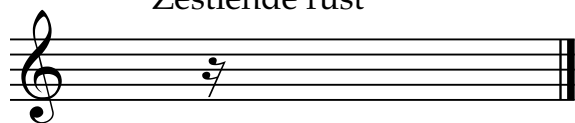
 Halve rust met stip Deze rust bestaat uit een **halve rust + een stip**. Je bent **3 tellen stil**.

 Hele rust Deze rust hangt **onder aan** een lijntje (alsof hij erop slaapt). Je bent **4 tellen stil**.

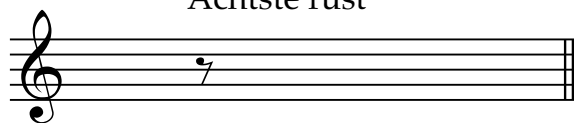

Noem het beestje Bij de naam

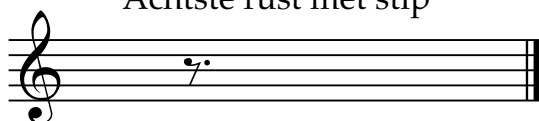
Zestiende rust

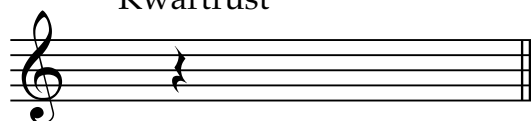
Achtste rust

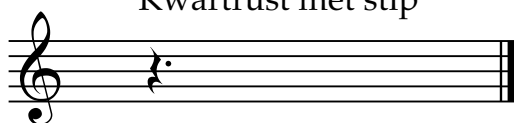
Achtste rust met stip

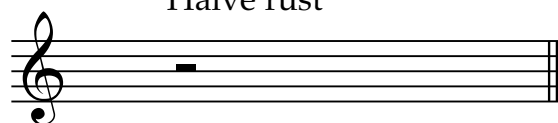
Kwartrust

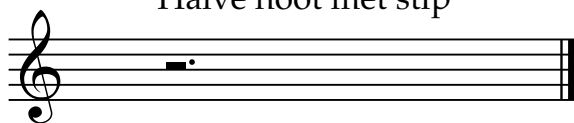
Kwartrust met stip

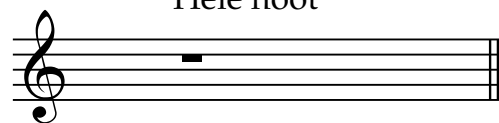
Halve rust

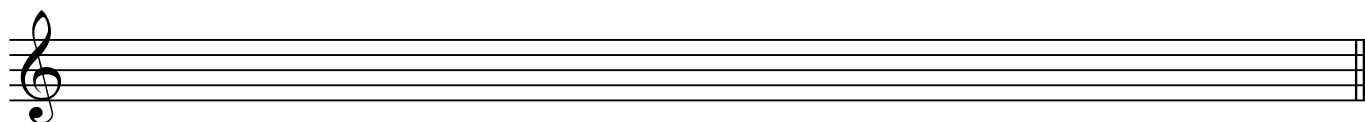
Halve noot met stip

Hele noot

Teken hier de rusten die de docent(e) noemt:

Pianoles 27

Spreid de hand

f

5 2 1

2 5 1

5 3 1 5 3 1

5 3 1 5 3 1

p

C C G/B C

3 1 5 3 1 5 3 1 5 3 1 5

Liedje

p

3 3 5 3 3 1

Wiegelied

Lieflijk

Johannes Brahms

1 2 1 2 1 2 5 4 3

p

3 2 1 2 3 1 2

p

5 3 2 4 5 1 5 3 1

mf

4 2 1 3 4 5 4 1

p

rit.

5 4 3 1 4 3 2 1

pp

El Patio de mi Casa

De Binnenplaats van mijn Huis

Spaans kinderlied

Rustig

1 3 3 3 5 3 3 F/C F/C F/C

f

C F/C F/A 1 3

F/A 5 1 F/A C/G 4 5 4 F/A 3 1

p

F 3 5 3 F 1 F

C/E 3 1 F 1 3 F 5

mf

F 1 5 C/E 4 5 F 3

Wat is een piano eigenlijk?

Een piano is een **toetsinstrument** — je speelt erop door op toetsen te drukken. Maar wist je dat er **hamers en snaren** in zitten?

Als je een toets indrukt, slaat er een klein hamertje tegen een snaar. Dat maakt de klank! De snaren trillen en klinken — zacht of hard, afhankelijk van hoe je speelt.

Wat zit er in een piano?

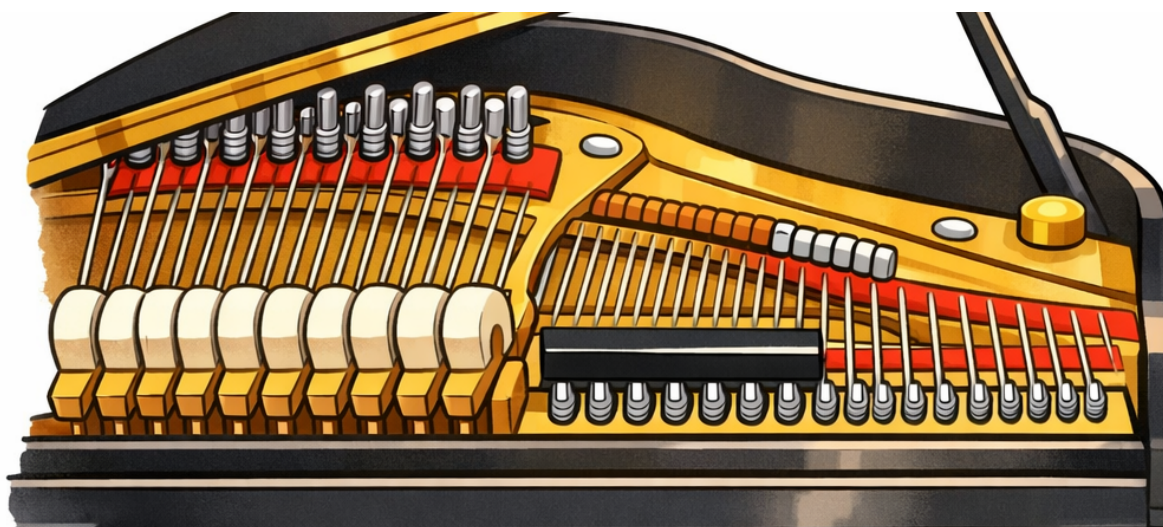
- **Hamers:** die slaan tegen de snaren
- **Snaren:** die trillen en maken de toon
- **Stempinnen:** die zorgen dat de snaren goed klinken
- **Pedalen:** die maken het geluid langer of zachter
- **Een klankkast:** die laat alles mooi doorklinken

Wie heeft de piano uitgevonden?

De piano werd rond **1700** uitgevonden door **Bartolomeo Cristofori** in Italië. Hij wilde een instrument maken dat **zacht én hard** kon klinken — en dat lukte!

Zullen we de klep van de piano eens opendoen?

Dan zie je de hamers, de snaren, en misschien zelfs de stempinnen. Het is net een geheim mechaniek — een muzikaal binnenste!

Pianoles 28

f

mf

mf

mf

mf

f *mf* *p* *pp*

f

mf

p

pp

Eine kleine Nachtmusik

Wolfgang Amadeus Mozart

Vlug

C/E 2 1 C/E 2 1 C/E 2 1 C/E 2 4 C/E 5

f

G/D 4 2 G/D 4 2 G/D 4 2 G/D 1 4 G/D 1

p

C/E 3 1 C/E 3 2 1 G/D 2 1 1

mf

G/D 3 5 1 C/E 3 2 2 C/E 4 3 2

mf

G/D 2 1 1 G/D 3 5 1 C/E 2 C

mf

Grün sind alle meine Kleider

Al mijn kleren zijn groen

Duits lied

Rustig

F₄ C/E₅ 3 2 F

mf

F₄ C/E 3 2 F

F₃ 3 5 Bb/F₄ C/E₂ 4 F₃

p

Dm₁ 4 Gm₅ 5 C/E₃ 3 2 3 F₄

F₃ 3 5 Bb/F₄ C/E₂ 4 F₃

Dm₁ 4 Gm₅ 5 C/E₃ 3 2 3 F₄

Woordzoeker

In deze Woordzoeker zitten woorden verstopt die met de piano te maken hebben. Kun jij ze vinden? De woordjes die je hebt gevonden mag je inkleuren.

O	B	B	P	I	A	N	O	P	O
K	A	V	I	N	G	E	R	E	M
D	C	K	T	O	E	T	S	D	L
L	H	M	O	Z	A	R	T	A	T
I	Q	L	U	D	J	M	J	A	O
E	D	Q	A	Z	Y	O	B	L	O
D	A	U	W	B	I	Q	W	Z	N
J	C	A	B	E	C	E	A	C	V
E	A	U	T	T	O	F	K	N	Y
V	P	R	I	T	M	E	Y	E	Z
U	O	M	A	K	K	O	O	R	D
F	I	N	E	Z	C	N	O	O	T

Pianoles 29

(Gebroken Am akkoord)

Blokakkoord:
tonen tegelijk

mp

mf

f

ff

Het Zwanenmeer

Rustig
mp

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski

p

(Blokakkoord = tonen tegelijk)

rit.

Pianoles 30

4 3
p

1 2 4 2 1 2 4
mp

1 5 4 3 1 5 4 3
mp

Am/E

5 2 1 5 1 2

Am/E

1 2 5 2 1 5

C/E G/D Am/C E

Für Elise

Ludwig van Beethoven

Vloeiend

4 3 4 3 4 1 4 3 1 1 2 4 5 1 2 4

p Am/E E

5 1 2 5 1 3

5 4 1 5 4

Detailed description: This system contains the first four measures of the piece. The treble clef has a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above the notes. The bass clef provides harmonic support with chords Am/E and E. Dynamics include piano (*p*). The piece concludes with a fermata over the final note.

Fine

3 1 1 5 1 5

mf C/E G/D

5 3 1 5 2 1

Detailed description: This system contains measures 5-8. The treble clef continues the melodic line with fingerings 3, 1, 1, 5, 1, 5. The bass clef features chords C/E and G/D. The dynamic is mezzo-forte (*mf*). The system ends with a fermata over the final note.

rit.

D.C. al Fine

3 1 5 4 3

Am/C E

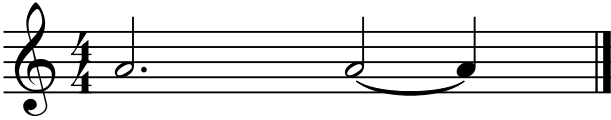
5 3 1 5 3 1 1 5

Detailed description: This system contains the final two measures. The treble clef has fingerings 3, 1, 5, 4, 3. The bass clef has chords Am/C and E. The piece concludes with a fermata over the final note. The instruction 'rit.' (ritardando) is indicated above the first measure, and 'D.C. al Fine' (Da Capo al Fine) is indicated above the second measure.

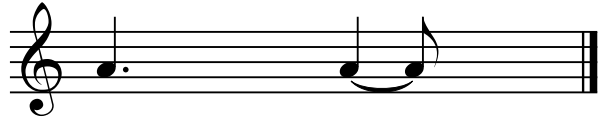
Pianoles 31

Uitleg: De stip achter de noot betekent altijd dat de helft erbij komt.

Halve noot met stip =

Kwart noot met stip =

Achtste noot met stip =

Speel dit ritme en tel hardop mee

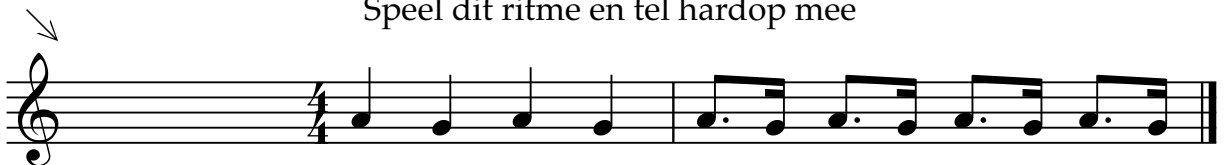
ééntweedrie vier

Speel dit ritme en tel hardop mee

ééntwee-je drier vier

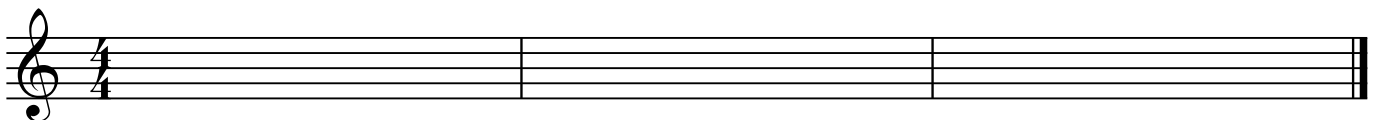
Teken de achtste noot met stip
gevolgd door een zestiende noot

Speel dit ritme en tel hardop mee

één - te twee - te drie - te vier - te

Componeer ritmes met daarin noten met een stip erachter

De Trompet

Vind zelf welke akkoorden erbij passen!

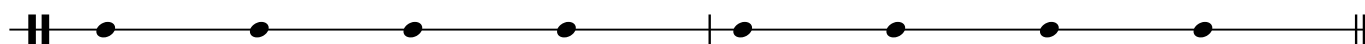
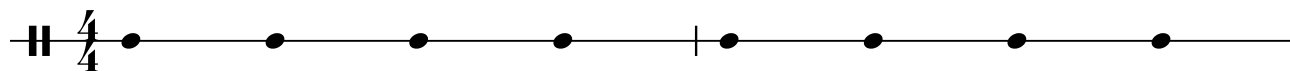
Henry Purcell

Bella Ciao

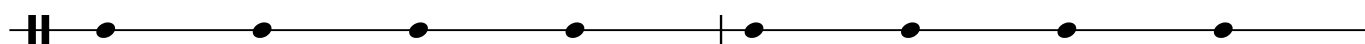
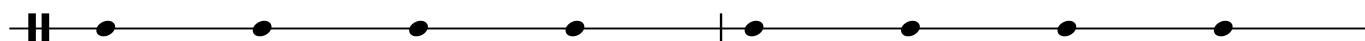
Italiaans lied

Eigen Akkoorden Lied

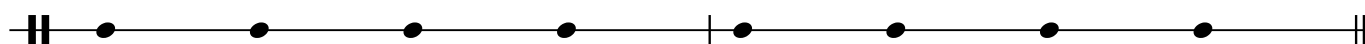
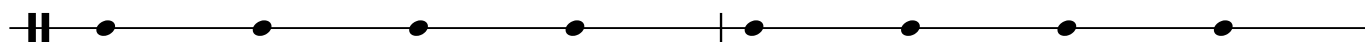
In elke maat zie je vier bolletjes: dat zijn de tellen. Schrijf op de eerste en derde tel een zelfbedacht akkoord, en speel die daarna met de linkerhand.

In elke maat zie je vier bolletjes: dat zijn de tellen. Schrijf op de eerste en derde tel een zelfbedacht akkoord, en speel die daarna met de rechterhand.

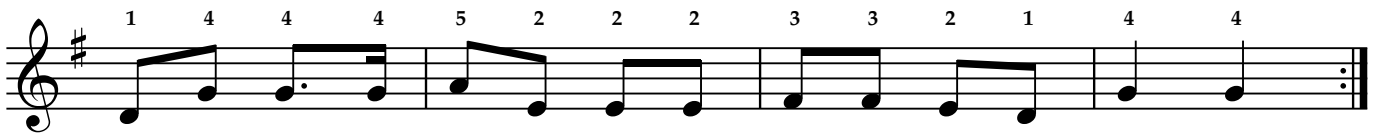
Schrijf nu op willekeurige plekken akkoorden, bijvoorbeeld op de tweede en vierde tel, en speel die daarna met de linkerhand.

Zeg ken jij de Mosselman

Vrolijk

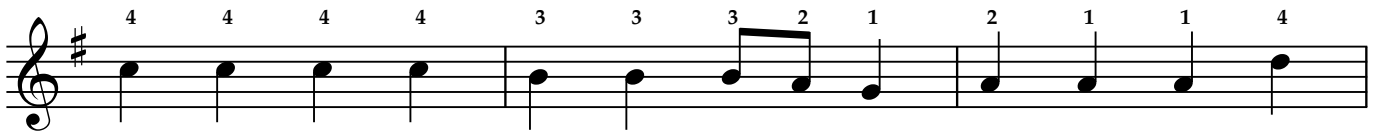
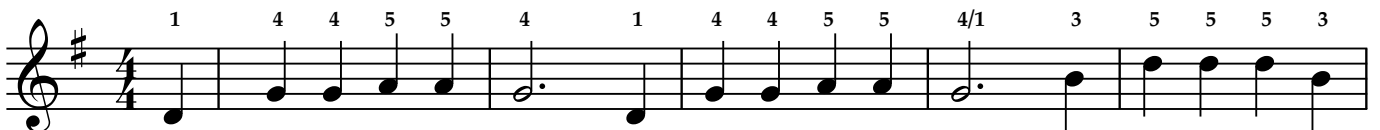
Nederlands lied

In Holland staat een Huis

Vrolijk

Nederlands lied

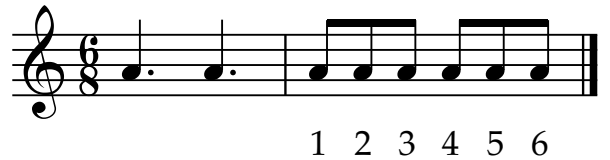
Pianoles 32

De zes-achtste maat

De 6/8 maat lijkt een beetje op de 3/4 maat, maar in de muziek voelt hij anders. In 3/4 tel je drie tellen, en elke tel bestaat uit twee achtsten. In de 6/8 maat tel je juist twee grote groepjes van drie achtsten: 1-2-3 en 4-5-6. Kijk maar eens mee:

1 ne 2 je 3 je

1 2 3 4 5 6

Speel deze regel. Beide keren speel je dezelfde noten en toch klinkt het anders:

1 ne 2 je 3 je 1 ne 2 je 3

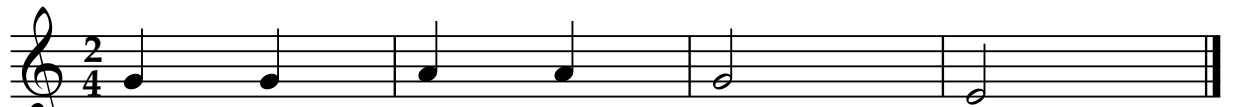

1 2 3 4 5 6 1 2 3 4 5/6

Sinterklaas Kapoentje eerst in tweekwartsmaat en dan in zesachtste maat:

Marsachtig

één twee één twee ééntwee ééntwee

Sin - ter - klaas ka - poen - tje

Wiegend

ééntwee drie viervijf zes ééntweedrie viervijfzes

Sin - ter - klaas ka - poen - tje

Schotse Dans

Mathieu Daniël Polak

Vlug

1 2 5 4 2 1 2 1 2

f *p*

f *p* *mf*

3 2 1

2 3 4 3 4 5

p *f* *p* *f*

G/D G/D G/D

1 2 3 4 5 4 3 2 1 3 2 1

p *mf* *p* *f*

D G/D G/D G/D D/F# G

f *p* *mf* rit. 3 2 1

Tarantella

Mathieu Daniël Polak

Vlug

Dm 1 5 A/E 4 Dm Gm/D A/C#

f

Dm A/C# Dm Cm Dm

Dm Dm

Dit tekenje heet fermate:
Laat de toon langer klinken.

p

Dm A/E Dm Gm/D A/C#

Dm Gm/D Dm Cm Dm

1 5 4 3 2

Barcarolle

Rustig

Bedenk jouw eigen vingerzetting

Jacques Offenbach

Musical staff 1: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: F, C/E, C/E, F. Dynamics: *mp*.

Musical staff 2: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: F, C/E, C/E, F. Ends with **Fine**.

Musical staff 3: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: F/A, C/G, C/G, F/A.

Musical staff 4: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: F/C, C, C, F/C.

Musical staff 5: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: F, F, F, B \flat /F, B \flat /F.

Musical staff 6: Treble clef, 6/8 time signature, key signature of one flat. Chords: G, G, G, C/G. Ends with **D.C. al Fine**.

Pianoles 33

Het septiem akkoord, een spannende klank!

Wat we tot nu toe hebben geleerd:

G

Bastoon

G

Samenklank

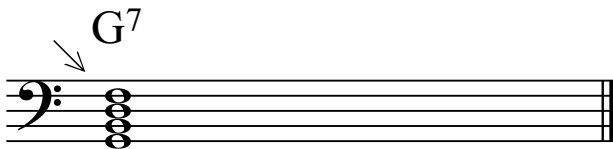

G

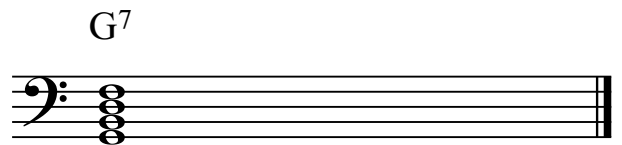
Akkoord
(drie tonen tegelijk)

Nieuw: vier tonen tegelijk. Er staat een extra noot bovenop het akkoord.
We noemen dat een septiem akkoord

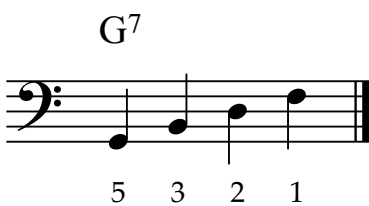
Het is een spannend klinkend akkoord.
Hoe vind jij het klinken?

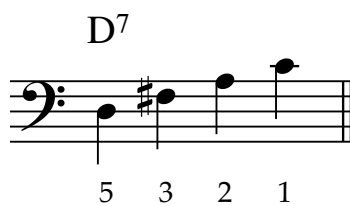
De tonen g-b-d-f
Met de vingers: 5-3-2-1

Speel de tonen van deze septiem
akkoorden één voor één

G⁷

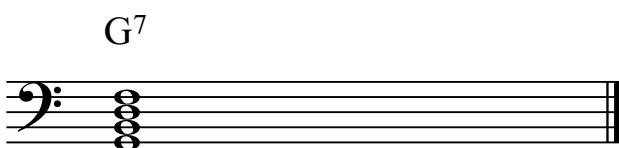
D⁷

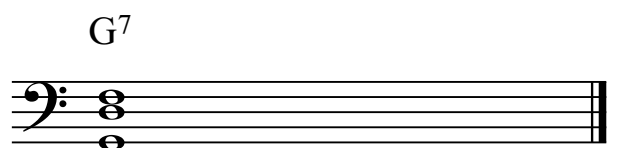
A⁷

Dit is best een grote
greep voor je hand

Tot je handen groter zijn, mag je het
septiem akkoord ook zo spelen

G⁷

G⁷

Steaua sus Rasare

De Ster verschijnt aan de hemel

Roemeens kerstliedje

Rustig

Dm Dm Gm/D Dm A⁷ Dm

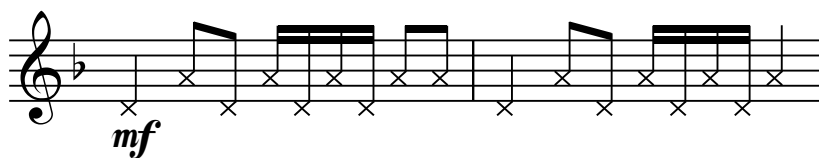
p

A⁷ Dm

Tik dit ritme met de vinger op de lessenaar van de piano

mf

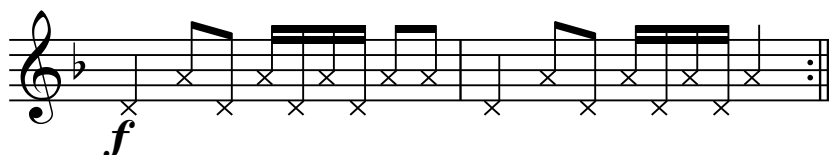
Dm Dm Gm/D Dm A⁷ Dm

p

Stamp dit ritme met de voeten op de grond

A⁷ Dm

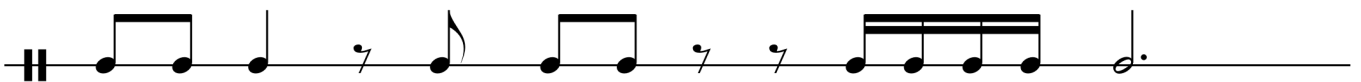
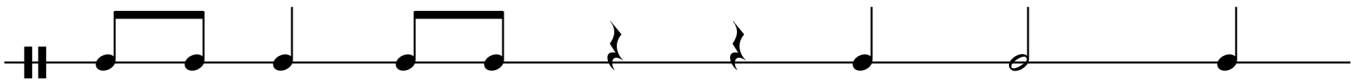
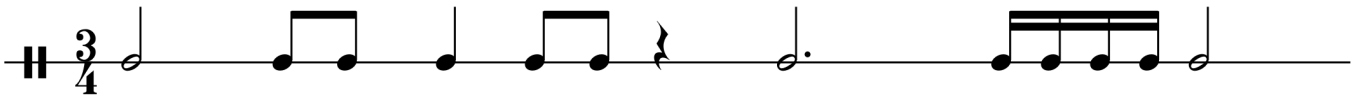

f

De Rekenmachine

Zet de maatstrepen op de juiste plek

I like the flowers

Engels lied

Rustig

G/D 3 3 2 1 1 Em Am/C 4 4 3 2 1 2 D⁷ G/D 3 3 2 1 1 Em

Am/C 4 4 3 2 3 4 D⁷ G/D 5 5 4 3 2 1 Em Am/C 4 3 2 1 2 D⁷

G/D 3 3 1 1 Em Am/C 4 5 4 D⁷ G/D 3 3 2 1 1 Em

Am/C 4 4 3 2 1 2 D⁷ G/D 3 3 2 1 1 Em Am/C 4 4 3 2 3 4 D⁷

G/D 5 5 4 3 2 1 Em Am/C 4 3 2 1 2 D⁷ G/D 3 3 1 1 Em

Am/C 4 5 D⁷ 4 G/D

Speel een lage g

Pianoles 34

Legato en niet-legato

Klinken de tonen aan elkaar?

3 3 3
p

3 3 3
f

3 3 3
p

Gebruik het rechterpedaal. Door het pedaal klinken de tonen aan elkaar

3 3 3
Ped. _____

3 3 3
Ped. _____

Speel te tonen niet-legato

c g

f

Speel je nu legato?

4 4 4 4 4 4 4 4
2 2 2 2 2 2 2 2

Vingers 5-2-1 van de linkerhand

G⁷

C

Op de machtige Berg

Also sprach Zarathustra

Plechtig

Musical staff 1: Treble clef, 4/4 time signature. Chords: Cm. Fingerings: 3, 3, 3, 4, 3. Dynamics: *p* *Red.*, *f* *Red.*

Musical staff 2: Treble clef, 4/4 time signature. Chords: C. Fingerings: 3 1, 3, 3, 3, 2 3. Dynamics: *p* *Red.*, *f* *Red.*

Musical staff 3: Treble clef, 4/4 time signature. Chords: F. Fingerings: 3 1, 3, 3, 3, 2 4. Dynamics: *p* *Red.*, *f* *Red.*

Musical staff 4: Treble clef, 4/4 time signature. Chords: C, C. Fingerings: 4 4 4, 4, 4 4 4, 4 4 4. Dynamics: *f*, *p*

Musical staff 5: Treble clef, 4/4 time signature. Chords: G7, C. Fingerings: 3 1, 2, 3. Dynamics: *f*

Pianoles 35

mf

f

rit.

ff

f *p*

Nieuwe noot

p

p

Am Em/G B⁷ E/B Am/C

mp 531 531 521 521 531

Rondo alla Turca

Wolfgang Amadeus Mozart

Vlug

Am 3 4 3 2 1 Am 3 4 3 2 1 Am 3 4 3 2 1

mf

Am 4 3 #2 3 4 3 2 3 Am 5 3 5 Em/G 4 3 2 3

Em/G 4 3 2 3 B7 4 3 1 #2 Em/B 1 4 3 2 1

Am 3 4 3 2 1 Am 3 4 3 2 1 Am 4 3 #2 3 Am 4 3 2 3

Am 5 3 4 Dm/F 5 4 3 #2 Am/E 3 1 2 E7 1 2 Am 1

Kennisquiz – De Toffe Pianist Deel 3

1. Wat betekent een crescendo?

- A. Je speelt steeds zachter
- B. Je speelt steeds sterker
- C. Je speelt alle noten kort
- D. Je speelt alle noten gebonden

2. Hoe ziet een decrescendo eruit?

- A. Een boogje met een punt
- B. Een haarpin die open gaat
- C. Een haarpin die dicht gaat
- D. Een stip boven de noot

3. Wat betekent een accent?

- A. De toon extra zacht spelen
- B. De toon extra sterk spelen
- C. De toon langer vasthouden
- D. De toon kort spelen

4. Hoeveel tellen duurt een hele noot?

- A. 1
- B. 2
- C. 3
- D. 4

5. Wat gebeurt er als er 8va boven de noten staat?

- A. Je speelt een octaaf lager
- B. Je speelt een octaaf hoger
- C. Je speelt twee keer zo snel
- D. Je speelt twee keer zo langzaam

6. Wat is een omkering van een akkoord?

- A. Een akkoord dat je achteruit speelt
- B. Een akkoord waarbij je de volgorde van de tonen verandert
- C. Een akkoord dat je alleen met links speelt
- D. Een akkoord dat uit vier tonen bestaat

7. Wat is een zestiende noot?

- A. Een noot met één vlaggetje
- B. Een noot zonder stok

- C. Een noot met twee vlaggetjes
- D. Een noot met een stip

8. Hoeveel tellen duurt een halve noot met stip?

- A. 2
- B. 3
- C. 4
- D. 1

9. Wat betekent een fermate?

- A. Je speelt de toon kort
- B. Je speelt de toon precies op de tel
- C. Je laat de toon langer klinken
- D. Je slaat de toon over

10. Wat gebeurt er in de 6/8 maat?

- A. Je telt zes losse tellen
- B. Je telt twee groepjes van drie achtsten
- C. Je telt drie groepjes van twee achtsten
- D. Je telt vier tellen

11. Wat is een G/B-akkoord?

- A. Een G-akkoord met B bovenop
- B. Een G-akkoord met B onderop
- C. Een G-akkoord zonder middelste toon
- D. Een G-akkoord in tweede omkering

12. Wat is een kwartnoot?

- A. Een open noot zonder stok
- B. Een dichte noot met stok
- C. Een noot met twee vlaggetjes
- D. Een noot met stip

13. Wat is een halve rust?

- A. Een rust die onder een lijntje hangt
- B. Een rust die boven op een lijntje ligt
- C. Een klein haakje
- D. Een krulletje

14. Wat betekent 'blokakkoord'?

- A. Je speelt de tonen na elkaar
- B. Je speelt de tonen tegelijk

- C. Je speelt alleen de bas
- D. Je speelt alleen de melodie

15. Wat betekent een achtste rust?

- A. Je bent 1 tel stil
- B. Je bent 1/2 tel stil
- C. Je bent 1/4 tel stil
- D. Je bent 2 tellen stil

16. Wat is een kwartnoot met stip?

- A. Een noot van 1 tel
- B. Een noot van 2 tellen
- C. Een noot van 1,5 tel
- D. Een noot van 3 tellen

17. Wat betekent mp in de muziek?

- A. Heel zacht
- B. Zacht
- C. Beetje zacht
- D. Heel hard

18. Wat is een gebroken akkoord?

- A. Een akkoord waarvan de tonen tegelijk klinken
- B. Een akkoord waarvan de tonen na elkaar klinken
- C. Een akkoord met vier tonen
- D. Een akkoord dat alleen met links gespeeld wordt

19. Wat betekent rit. in een muziekstuk?

- A. Sneller spelen
- B. Langzamer worden
- C. Harder spelen
- D. Zachter spelen

20. Wat betekent het als er 8va onder de noten staat?

- A. Je speelt een octaaf hoger
- B. Je speelt een octaaf lager
- C. Je speelt twee keer zo snel
- D. Je speelt twee keer zo langzaam

Diploma De Toffe Pianist – Deel 3

Wat knap dat jij alle drie de boeken van *De Toffe Pianist*' hebt gedaan.

Je hebt zoveel nieuwe dingen geleerd: noten lezen, ritmes klappen, mooie klanken maken en zelfs je eigen muziek verzinnen.

Je vingers zijn sterker geworden, je oren slimmer, en **jijzelf nóg muzikaler.**

Dat is echt iets om trots op te zijn.

Daarom krijg jij dit **diploma.**

Ben je nu helemaal uitgeleerd?

Nee hoor – muziek blijft altijd doorgaan.

Er valt nog zóveel te ontdekken.

Maar wat jij al hebt bereikt, is geweldig.

Je hebt laten zien dat je durft, oefent, probeert en geniet.

Gefeliciteerd met deze mijlpaal.

Blijf spelen, blijven ontdekken, en vooral: blijf genieten van muziek.

Naam van de leerling(e): _____

Naam van de docent(e): _____

Datum: _____

De Toffe Pianist Deel 3

De Toffe Pianist Deel 3 neemt jonge pianisten mee naar een nieuw hoofdstuk in hun muzikale avontuur. In dit deel ontdekken leerlingen niet alleen nieuwe noten, ritmes en akkoorden, maar vooral hoe muziek écht kan klinken: expressief, creatief en vol verhalen.

Met een speelse mix van bekende melodieën, wereldmuziek, improvisatieopdrachten en vrolijke illustraties groeit de leerling stap voor stap uit tot een zelfstandige muzikant. Ze leren spelen van *pp* tot *ff*, ontdekken omkeringen, maken hun eerste eigen composities en spelen leadsheets.

Dit boek is gemaakt voor kinderen die willen spelen, ontdekken, fantaseren en groeien — en voor docenten die hun leerlingen willen begeleiden met warmte, structuur en plezier.

Aan het einde van Deel 3 kan de leerling:

Melodieën spelen met akkoorden erbij

Ritmes lezen die eerst nog moeilijk leken

Zelf kleine stukjes muziek verzinnen

Eenvoudige leadsheets spelen

En dan... is het tijd voor het volgende avontuur: **De Toffe Componist Deel 1**, waarin de leerling leert hoe je van een liedje een eigen compositie maakt.